

DRWECA

Z DODATKAMI: „OPIEKUN MŁODZIEŻY“, „NASZ PRZYJACIEL“ i „ROLNIK“

„Drwęca“ wychodzi 3 razy tygodnia, we wtorek, czwartek i sobotę rano. —
Przedpłata wynosi dla abonentów miesięcznie z doręczeniem 1,20 zł.
Kwartalnie wynosi z doręczeniem 3,50 zł.
Przyjmuje się ogłoszenia do wszystkich gazet.

Cena ogłoszeń: Wiersz w wysokości 1 milimetra na stronie 6-linowej 15 gr,
na stronie 3-linowej 50 gr, na 1 stronie 60 gr. — Ogłoszenia drobne: Najmniejsze
słowo (kusta) 30 gr każde dalsze słowo 15 gr. Ogłoszenia zagran. 100% wstępu.

Numer telefonu: Nowe Miasto 8.

Druk i wydawnictwo „Spółka Wydawnicza“ Sp. z o. odp. w Nowym Mieście.

Adres telegr.: „Spółka Wydawnicza“ Nowe Miasto-Pomorze.

ROK XV.

NOWE MIASTO-POMORZE, CZWARTEK, DNIA 17 PAŹDZIERNIKA 1935

N — Nr. 123

Co oznacza ostatnia zmiana Rządu?

Mamy więc nowy Rząd. Jego powołanie poprzedziły długie dociekiwania, roztrząsania, ba, dość namiętne nawet polemiki na łamach pism sanacyjnych. Sytuacja bowiem w kraju, zwłaszcza w dziedzinie gospodarczej stała się tego rodzaju ciężką i niepokojącą, że na widok jej nawet sanatorów brała pasja do tego stopnia, że sami między sobą poczęli się na dobre kłócić i obrzucać zarzutami o odpowiedzialność za ten smutny stan rzeczy. Prócz tego ogólnie dziś wiadomo jest, że w obozie sanacyjnym zaistniało wielkie rozbiście, rozprzeżenie i jak wyraziło się jedno z pism sanacyjnych, walka wszystkich przeciw wszystkim. Spowodować to musiało oczywiście silną rywalizację między poszczególnymi ze sobą walczącymi odłamami sanacyjnymi o to, kto dostanie się do władzy.

Na tle takich warunków, rzecz zrozumiała, że trudna była decyzja, kogo wybrać. To też w długim okresie przedprezyleniowym wysuwano najrozmaitsze koncepcje, wysuwano całą serję osób, które rzekomo miały być powołane do steru. To wszystko razem sprawiło, że obecnej zmianie nowego Rządu specjalne towarzyszyło zainteresowanie, potęgowane jeszcze i tem, że przecież była to pierwsza zmiana po śmierci marszałka Piłsudskiego i do tego jeszcze dokonana na podstawie nowej Konstytucji, która, jak już zaznaczyliśmy, oddaje sprawę powołania nowego Rządu wyłącznie w ręce P. Prezydenta R. P. Nie przeto dziwnego, że z ciekawością wyczekiwano, w jakim kierunku ta nominacja pójdzie. Obecnie mamy już rezultat. Znamy już skład nowego Rządu. Możliwe przeto też jest i osądzenie jego charakteru, jego kierunku i znaczenia.

Niektórzy przypuszczali, że konsekwencją, wyciągniętą z postawy społeczeństwa polskiego przy wyborach, które w ogromnej swej większości udziału w nich nie wzięło, będzie Rząd taki, który oznaczać będzie całkowitą zmianę dotychczasowego kierunku i systemu. Tych spotkał w nowej zmianie całkowity zawód. Nowy Rząd nie oznacza żadnej w tym kierunku zmiany. Został on dokonany w tych samych ramach sanacyjnego reżimu, jak każdy inny w erze pomajowej. Oznacza on jedynie i wyłącznie zmianę osób, a nie kierunku ideowego czy politycznego. To wszystko pozostaje nadal, jak było dotąd. Premierem np. został p. Kościółkowski, który był ministrem spraw wewn. w czasie zaistnienia Berezny, ministrem sprawiedliwości został Michałowski, tak silnie związany z Brześciem, broniący gorliwie jego zarządzeń, pozostaje też nadal ministrem spraw zagran. p. Beck, którego polityka promieniecka i jej następstwa dla Polski na arenie międzynarodowej społeczeństwo narodowe tak bardzo niepokoi. Nie doszła na szczęście do skutku nominacja na ministra Oświaty p. Janusza Jędrzejewicza, przeciw któremu oświadczyli się tak stanowczo sfery katolickie, ale też p. Chyliński nie został mianowany ministrem, a tylko kierownikiem. Nie zasiadł też w nowym Rządzie mimo dobitnie zarysujących się aspiracji po stronie sanatorów ziem zachodnich żaden ich przedstawiciel. Sanatorów więc Ziemi Zachodnich i tu spotkał zawód, jako i przy wyborach do nowych władz Sejmu i Senatu, gdzie wysunięci kandydaci sanacyjni z Poznańskiego poprzepadali. Jedynie na odcinku gospodarczym każe nowa zmiana przypuszczać, że nowy Rząd w tej dziedzinie więcej niż dotąd okaże aktywności. Mianowicie ministrem Skarbu został p. Kwiatkowski, który wielkie zasługi położył około portu w Gdyni i stąd zdobył sobie miłr w całym społeczeństwie polskim, a który niedawno temu ogłosił broszurę, w której wyłożył swoje zapatrywanie na sposoby przezwyciężenia kryzysu. Tak samo mianowanie ministrem Handlu p. Góreckiego świadczy o tem, że zamierza się bardziej uktywnić i ten dział. Poza tem jednak zmiana

obecna nie oznacza nic innego, jak tylko dalszą kontynuację dotychczasowego kierunku sanacyjnego. Tymczasem Polska, jak słusznie zaznacza „Warszawski Dziennik Narodowy“, domaga się zmian innych, zmian bardzo gruntownych, wyrastających z wielkich prądów ideowych i nurtujących dziś w szerokiej warstwach naszego społeczeństwa. W naszym głębokim przekonaniu, wywodzi rzeczony dziennik dalej, jedynym sposobem rozwiązania politycznego i gospodarczego kryzysu, który trapi Polskę, jest wszechstronna przebudowa Państwa oraz stosunków politycznych i gospodarczych na zasadach narodowych. Dopiero zmiany, w tym duchu poczęte, wywołają w kraju powszechną wiarę w wielką przyszłość Polski i wywołają skrepowaną dziś i marnującą się energję narodową.

O inny stosunek władz szkolnych do religii i stowarzyszeń katolickich

Uchwała zjazdu Stow. Mężów Kat.

Dnia 6-go bm. odbył się doroczny walny zjazd delegatów oddziałów Katolickiego Stowarzyszenia mężów archidiecezji warszawskiej. Uczestnicy zjazdu w pochodzie ze sztandarami i orkiestrą udali się do katedry św. Jana, gdzie uroczystą Mszę św. odprawił J. Em. ks. kardynał Kakowski, z którego rąk delegaci w liczbie trzystu osób przyjęli Komunię św.

Obchody odbyły się w sali Collegium Theologicum. Na początku obrad ks. dyr. Wł. Lewandowicz oświadczył, że J. Em. ks. kardynał Kakowski, zgodnie ze statutem mianował hr. Edwarda Ledochowskiego prezesem stowarzyszenia, a prof. Ludomira Czerniewskiego — sekretarzem generalnym. Po sprawozdaniu, złożonym za rok ubiegły przez ptk. Zagłobę-Zyglera, J. Em. ks. kard. Kakowski wygłosił dłuższe przemówienie, w którym omówił znaczenie i rolę Katol. Stow. Mężów oraz wskazał, jak dużo nadziei Kościół pokłada w coraz lepiej rozwijającym się ruchu katolickim.

Następnie referat programowy wygłosił prof. Ludomir Czerniewski. Zarząd, zgodnie ze statutem, pozostawił w niezmiennym składzie, dokooptowano zaś księcia Witolda Czartoryskiego i inż. Daszkiewicza.

Z kolei zjazd powziął szereg uchwał, z których najważniejsze mówią o nieprzychylnym stosunku władz szkolnych do nauczania religii i stowarzyszeń katolickich oraz o konieczności skasowania uboju rytualnego. Uchwały kończą się apelem do władz, aby pouczyły organa szkolne o konieczności wychowania religijnego młodzieży i o korzyściach, płynących z harmonijnej współpracy Kościoła i Państwa oraz by jaknajrychlej za przykładem kulturalnych państw Europy zachodniej zostały zniesiony ubój rytualny na terenie całej Rzplitej.

Beck zaniemógł.

P. minister spraw zagran. Beck zaziębił się podczas podróży powrotnej z Genewy. Już czując się niezdrowym, odbył jeszcze szereg konferencji w sobotę i był na Zamku u P. Prezydenta R. P. Jednak od soboty wieczora poczuł się o tyle niedobrze, że musiał się położyć do łóżka.

Zwołanie Sejmu?

Warszawa. Jak słychać, ma być zwołana nadzwyczajna sesja parlamentarna. Nie jest wykluczone, że jeszcze dziś będzie ogłoszone zarządzenie p. Prezydenta, tak, że pierwsze posiedzenie mogłoby się odbyć w piątek.

Zarządzenie p. Prezydenta wskazywałoby jako cel nadzwyczajnej sesji Sejmu uchwalenie pełnomocnictw. Na początku obrad nowy rząd wystąpiłby z deklaracją programową, w którejby przede wszystkim ustalił wytyczne swej działalności gospodarczej.

Tegoroczny deficyt budżetowy o 11 milj. wyższy od zeszłorocznego.

Deficyt budżetowy za wrzesień wynosi 27,7 — a łącznie z poprzednimi miesięcznymi deficytami daje sumę 163,2 milj. czyli prawie o 11 milj. więcej od niedoboru, osiągniętego we wrześniu roku ubiegłego. A cały deficyt w tym roku miał wynieść 150 milj. Jedno półrocze więc dało więcej niedoboru niż miał dać cały rok. A przecież ub. r. przy uchwaleniu budżetu minister skarbu Zawadzki tak nęcało przemawiał w Sejmie, że stało się naszym deficyt i stąd nie tak długa chwila, kiedy zniknie zupełnie.

A tu masz! Widać z tego, co warte takie obietniki.

Zwycięski pochód idea narodowej.

Podczas ostatnich wyborów osadzono 1500 narodowców we więzieniach, z czego około 400 przebywa dotąd we więzieniach. Nadto wywieziono do Berezny 18 działaczy narodowych, z których dotychczas zaledwie dwóch zwolniono i to jedynie wskutek złego stanu zdrowia. Ale też za to idea narodowa w ostatnich czasach doznała ogromnego wzrostu. Jak stwierdzono, liczba członków Stronnictwa Narodowego w ostatnim czasie wzrosła dwukrotnie.

Handel nieruchomości ożywia się.

Zamarły od kilku lat handel ziemią, placami i nieruchomościami doznał w ostatnich czasach pewnego ożywienia. Zarówno w Warszawie, jak i w prowincji, zwłaszcza w Wielkopolsce, notowane są coraz częściej transakcje kupna domów i ziemi.

Jest rzeczą znamioną, iż ceny ziemi wykazują tendencję zwyżkową wskutek poprawiającej się konjunktury w rolnictwie, zwyżki cen artykułów hodowlanych i zboża oraz akcji oddłużeniowej. Na rynku nieruchomości miejskich ceny są niejednolite w zależności od warunków lokalnych i sumy długów, ciężających na danym obiekcie. Dwuletnie moratorium dla sum zaciętych na nieruchomościach miejskich brane jest przy transakcjach poważnie w rachubę i wpływa na wysokość ceny.

Nieruchomości nieobciążone są płacone słabiej. Wskazuje się na grożącą obniżkę ustawowego komornego. Podobno obniżka ta wyniesie ma 15 proc., co wpłynie na zmniejszenie dochodowości domów w miastach.

Komitet pięciu, który starał się zażegnać spór włosko-abisyński. (Od lewej) delegat Turcji Ruždibej, Laval, ambasador hiszpański Madariaga (przewodniczący), sekretarz Ligi Narodów Avenol (nie jest członkiem komitetu), Eden i Beck.

Z frontu włosko-abisyńskiego

Zdrada wodza włosk. oddziałów somalijskich.

Londyn. Agencja Reutera donosi z Harraru: W kołach abisyńskich rozszalała się pogłoska, że Samatarri, wódz włoskich oddziałów somalijskich, przeszedł na stronę Abisynji wraz z 2 tys. partyzantów. Liczni somalisci dezertują z szeregów włoskich.

Obrona przeciwlotnicza Harraru, gdzie mieści się sztab południowego frontu abisyńskiego, jest wzmacniana przez ustawianie licznych dział na okolicznych wzgórzach.

Mobilizacja w okolicach Harraru została całkowicie ukończona.

Na froncie ogadeńskim trwają drobne utarczki, lecz spodziewają się wielkiego ataku włoskiego w każdej chwili.

Zaprzeczają tu wiadomościom, iż forpoczty włoskie znajdują się w odległości 60 mil od Harraru.

Strącenie samolotu włoskiego.

Dżibuty. Pod stacją abisyńską Afdem na linii kolejowej Dżibuti — Addis Abeba Abisyńczycy stracili w dn. 11 bm. samolot włoski. Pilot i dwaj oficerowie ponieśli śmierć.

Posel Havariate — dowódcą armji w Ogadenie

Addis Abeba. Tacle Havariate, poseł abisyński w Paryżu, który zgłosił się do armji czynnej, objąć ma dowództwo armji w Ogadenie.

Włosi zajęli Aksum.

Rzym. Zajęcie miasta Aksum przez oddziały włoskie potwierdziło się. Miasto, otoczone od szeregu dni, oddane zostało podobno bez walki.

Odsłonięcie pomnika ku czci poległych pod Aduą w r. 1896.

Rzym. Włoscy korespondenci podają sprawozdanie o przebiegu niedzielnych uroczystości wojskowych w Adui. W obecności gen. de Bono odbyła się na placu poza miastem msza polowa, po której przed gen. de Bono przedfilowały wszystkie oddziały wojskowe, które wzięły udział w zdobyciu Adui. Gen. de Bono wygłosił do żołnierzy przemówienie, w którym podziękował im za ofiarną i okazaną wolę zwycięstwa. Następnie poświęcono pomnik, wzniesiony ku czci poległych w r. 1896 pod Aduą żołnierzy włoskich. Po uroczystościach, w których wziął udział raz Kuksa, gen. de Bono przyjął na audjencji przedstawicieli kleru koptyjskiego oraz wybitnych osobistości miasta.

W Addis Abebie jest 8 Polaków.

Jedno z pism zamieszcza list z Addis Abeby, którego autor donosi, iż kolonja polska w Addis Abeba składa się z 8-miu osób, w tem jest jedna kobieta i dziecko. Na tę liczbę składają się: jeden lekarz, dr. B. z Warszawy, który jest szefem sanitarnym i osobistym lekarzem ministra wojny, jeden inżynier, również z Warszawy, który otrzymał ostatnio polecenie wybudowania kilka mostów na Nilu, pozostali to kupcy i rzemieślnicy. Jak narazie, nie myślą oni o opuszczeniu Addis Abeby.

Abisynja nie podda się najeźdźcy!

Co Negus Negesti powiedział dziennikarzom.

Londyn. H. Knickerpocker ogłasza w „Daily Express” wywiad z cesarzem abisyńskim, twierdząc, że jest to pierwszy wywiad, jakiego cesarz udzielił od chwili wybuchu wojny.

Zapytany, czy byłby gotów rokować z Mussolinim o pokój, o ileby Duce zadowolili się zatrzymaniem tych 2.090 mil kwadr. terytorjum północnej Abisynji, które obecnie zajął, cesarz wykrzyknął: „nie” i oświadczył, że rząd włoski dąży do załatwienia sporu drogą przemocy i pogwałcenia paktu Ligi, paktu Kellogga, a nawet swego własnego porozumienia z Abisynją z r. 1928.

„53 członków Ligi uznało Włochy za napastnika i 51 zdecydowało zastosowanie sankcyj wobec nich. To chyba wystarczy. Naszym świętym obowiązkiem jest obrona naszej ziemi, obowiązek ten spełnimy według najlepszych możliwości”.

Zapytany o plany strategiczne wojsk abisyńskich, cesarz odpowiedział tylko, że dotychczasowe zarządzenia, a zwłaszcza wycofanie wojsk jeszcze przed rozpoczęciem działań wojennych miały na celu wykazanie, że odpowiedzialność za napaść spada wyłącznie na Włochów, co obecnie zostało uznane przez Ligę Narodów.

Sytuacja wewnętrzna w Abisynji.

Londyn. Korespondent Reutera w Adui donosi, że sytuacja wewnętrzna w Abisynji pogarsza się ciągle i liczni przywódcy szeregów przechodzą na stronę włoską. Abisyńscy dostojnicy kościelni z okolic Adui i Aksum, którzy zgłosili swą uległość wobec władz kościelnych, reprezentują 15 kościołów, kilka klasztorów oraz gminę muzulmańską. Pewna liczba oficerów abisyńskich, należących do armji ras Sejuma, również poddała się Włochom. Według oświadczeń dezertorów abisyńskich, miasto Mckale nie ma już żadnej łączności ze stolicą.

Obiegają tu pogłoski, że miasta Hauzein i Sokota wpadły w ręce Włochów.

Groźba wydalenia siłą posła Włoch z Addis Abeby.

Addis Abeba. Hawas donosi, że poseł włoski hr. Vinci ma wyjechać z Addis Abeby. Rząd abisyński zdecydowany jest w razie oporu posła użyć siły celem wydalenia go z granic.

Zarząd Główny Zw. Hallerczyków wypowiada się o obecnym systemie

Warszawa. W Warszawie odbył się dnia 22 września rb. zjazd prezesów chorągwi i zarządu głównego Związku Hallerczyków.

Zjazd powziął bardzo ostre rezolucje, skierowane przeciw obecnemu systemowi. Rezolucje domagają się zmian obecnego stanu rzeczy w kierunku zapewnienia społeczeństwu polskiemu możliwości decydowania o swoich losach i ustanowienia rządów, opartych na zaufaniu publicznem.

W zakresie polityki zagranicznej zjazd uznał za główną wytyczną sojusz z Francją na podstawie samodzielności i pełnej równorzędności we wzajemnych stosunkach.

Rezolucje kończą się wezwaniem do członków, by, wierni Ojczyźnie, dla której nie szczędzili życia i krwi oraz posłuszni rozkazom swego wodza, pracowali usilnie nad urzeczywistnieniem tych postulatów.

Do społeczeństwa zwraca się Związek Hallerczyków, by poparło jego pracę, przyczem stwierdza, że „niedola powszechna jeszcze silniej zwarła Związek i wszelkie próby rozbicia go, wymuszenia ustępstw lub zastraszenia rozbijają się o głębokie poczucie słuszności i własnej siły”.

B. więzień brzeski Pragier wrócił do Polski.

Warszawa. B. więzień brzeski i dawny poseł socjalistyczny, dr. Pragier, po wyroku skazującym w głośnym procesie brzeskim, wyjechał z kraju i osiadł w Paryżu, gdzie prowadził kancelarię adw. Wyjazd dr. Pragiera władze prokuratorskie uznały za ucieczkę i rozesłały za nim listy gończe.

Obecnie Pragier, jak donoszą pisma żydowskie, wrócił do kraju i w tych dn. zgłosił się ma dobrowolnie do władz prokurator. celem odbycia kary.

Spośród skazanych w procesie brzeskim b. posłów do tej pory przebywają zagranicą Wincenty Witos, Kiernik, Bagiński i Lieberman.

Fermenty wśród ukraińskich nacjonalistów.

Prezes stronnictwa U.N.D.O. dr. Lewicki wniósł rezygnację z prezesury stronnictwa. Komitet Centralny przyjął rezygnację do wiadomości. Prezesem wybrano dotychczasowego zastępcę Wasyla Mudrego. Centralny Komitet skreślił z listy członków Milenę Rudnickę i Fedak-Szeparowiczową za naruszenie dyscypliny podczas wyborów. Undo bowiem oświadczyło się za wyborami, tamci byli przeciwni i agitowali przeciw wyborom.

Sensacyjny proces 2 księży w Łomży.

Katolicka Agencja Prasowa donosi:

„Znane są powszechnie niedawne wypadki w Łomży, jak wtargnięcie do katedry i samowolne dzwonicie przez dziesięć godzin z rządu oraz organizowanie kampanji przeciwko J.E. ks. biskupowi Łukomskiemu.

W związku z echem, jakie te wypadki wywołały w społeczeństwie, znajduje się proces, wytoczony przez prokuratora w Łomży ks. infułatowi Szcześnowiczowi i ks. kanonikowi Roszkowskiemu. Rozprawa wyznaczona została na czwartek 17-go bm. Budzi ona zrozumiałe zainteresowanie, tem więcej, że nie słyhać o pościąganiu do odpowiedzialności osób, które przez wtargnięcie przemocą do dzwonnicy i opanowanie dzwonów naruszyły zagwarantowaną przez konkordat nietykalność świątyni, zakłóciły spokój publiczny i postępowaniem swem ubliżyły powadze wielkiej chwili, jaką były dni żałoby narodowej po zgonie ś.p. marszałka Piłsudskiego.

— Ja także studjowałem medycynę i jestem również przekonany, że nie grozi mi żadne niebezpieczeństwo.

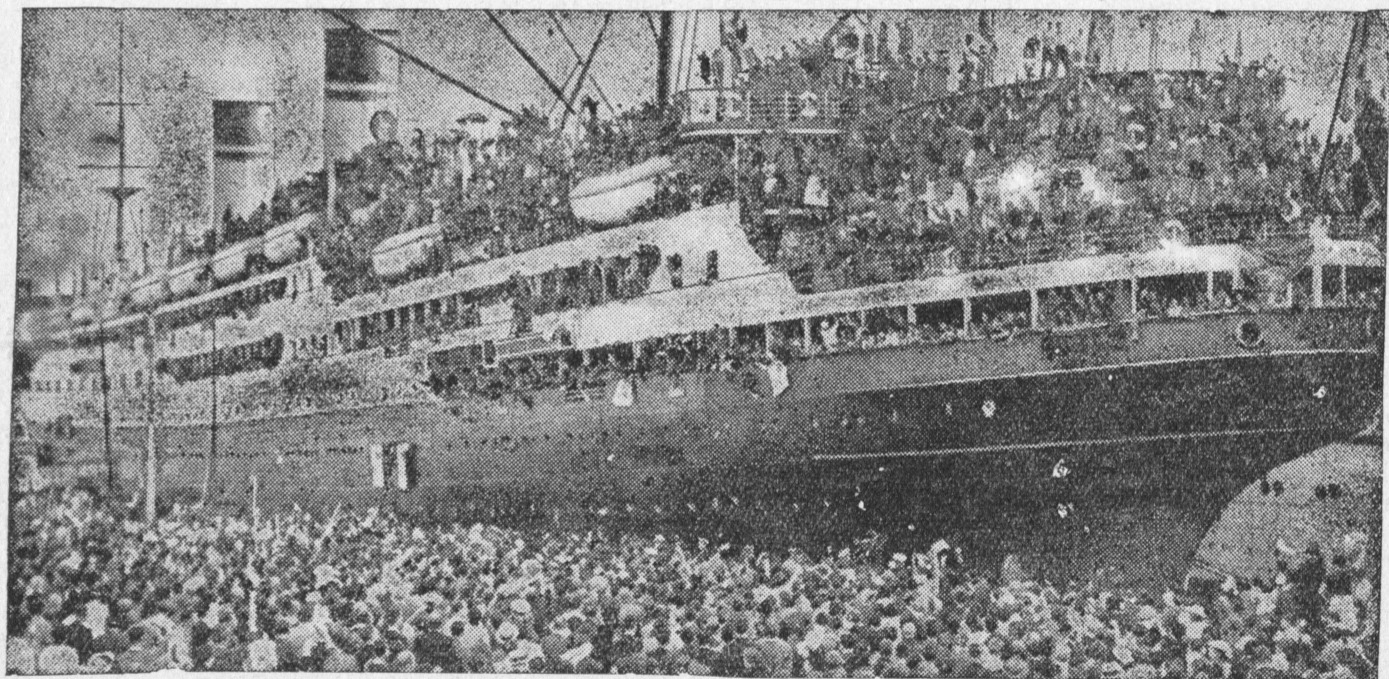
Nieznamy zaczął badać głowę, a czynił to ze zrzecznością, zdradzającą wielką wprawę i umiejętność.

— Tutaj guz, — rzekł, — a tu rana — niewielka i nie głęboka, obmyję ją zaraz zimną wodą. Nie straciłeś pan dużo krwi — kilka zaledwie kropli....

Po tych słowach wyjął z kosza, stojącego w kącie, kawał płótna, podarł je na wąskie pasy, zmaczał w wodzie i owiazał ranę.

— Drobnostka — szepnął. — Więcej zostałeś pan ogłuszony upadnięciem na bruk niż uderzeniem, chociaż było ono silne i dobrze wymierzone. Otóż jeszcze jeden guz — potężny...

(Ciąg dalszy nastąpi).

Włochy wysyłają ciągle wojska swoje do Afryki.

SUMIENIE.

Powieść z angielskiego.

(Ciąg dalszy).

Mężczyzna wziął teraz świecę ze stołu, zbliżył się do leżącego na łóżku i zaczął mu się uważnie przyglądać. Nagle zadrżał i cofnął się, lecz zaraz potem uklęknął przy łóżku i pochylając się nad twarzą nieprzytomnego, jeszcze uważniej na niego patrzył.

Po chwili wstał, potarł czoło, obejrzał się jak nieprzytomny, wrócił do stołu i postawiwszy świecę, usiadł i zamyślił się głęboko.

— Nie, — rzekł głośno, — to niemożliwe!

I znów wziął świecę i zbliżył się do łóżka.

— Dziwne, dziwne, — szepnął, siadając przy stole. — To on! Poznałbym go pomiędzy milionem innych! To on!

Lord Morton poruszył się i westchnął cicho. Wybawca jego przerzucił natychmiast kilka książek i buteleczek i szukał na założonym stole do-

póty, dopóki nie znalazł ciemnych okularów, które, otarłszy o poję surduta, zaraz na oczy założył. Potem spuścił włosy na czoło — wstał — i niepewny, zmieszany, patrzył na Mortona, poruszającego się coraz żywiej.

I stał tak nieporuszony, zamyślony, gdy Morton otworzył oczy i z niezmiernym wysiłkiem uniósł cokolwiek głowę.

— Co to jest? — szepnął, — gdzie ja jestem? — Czemu pan sobie życzy, — odrzekł obrońca jego drżącym głosem po francusku.

Morton obrócił się ku niemu i osunął się znów na poduszki.

— Pan jesteś Anglikiem? — pytał mieszkawca pokoju dalej.

— Tak!

— Załuję bardzo, że nie umiem po angielsku — to jest rozmawiać — ale rozumiem prawie wszystko. Co pan mówiłeś poprzednio? Nie uważałem!

— Wybacz pan, — odrzekł Morton po francusku, — zapomniałem, że jestem w Paryżu! Wiem już — napadnięto mnie z tyłu, na ulicy.....

— Tak, przyszedłem właśnie, gdy pan upadł.

Mogło się skończyć o wiele gorzej. Człowiek, który pana uderzył, uciekł, a ja przyniosłem pana do mego pokoju. Zdaje mi się, że rana pana nie jest niebezpieczną, ale potrzeba wycieczki. Zresztą nie miałem jeszcze czasu na zbadanie rany. Pozwól pan — jestem lekarzem....

